

«- de to preste-
sønner!»

To slags maktlære

Svar til Helene Christoffersen
Ho meiner at Quisling var maktpolitisk. Nei, ikkje meir enn han som velte borda til pengevekslarane i tempelet!

Ja, dei var bår prestesønner. Quisling og Brochmann, og hadde vel det same grunnsyn slik det kjem fram i Jesus si likning, som peikar på heilskapen. Treit med sine ulike organ som samarbeider og skapar heilskaper. Slik var det plass til både Quisling og Brochmann. Det var bruk for deira evner og innsats til beste for heilskapen. Og deira tid er me ikkje ferdig med!

Kvarfor var det uro og bråk ved partiets møter? Spør H. Chr. Jau, nett fordi dei som vilde skape einskap og heilskap, på feil og ubrukeleg grunnlag såg sine maktinteresser i fære. Dei som bygde på Marx og Mammon. Som herska ved å splitte.

Quisling og dei som forstod han, forstod at klassekampen var dårskap. Heile folket må lære forstå å ha sams interesser og i staden for å kjempe mot kvarandre finne fram til ærlig og godt samarbeid. Det var dette som namnet Nasjonal Samling gav uttrykk for.

Dette var so enkelt og klart at det var fære for at folk flest vilde forstå at dette var rette vegen å gå for å få eit godt samfunn for alle. Men dette vilde ha undergrave dei rådande maktinteresser. Og alle midlar var tekne i bruk av dei som hadde makt og ikkje vilde misse den. Dei leit på sine maktmidlar. «Dei gode hensikter» heilaggeir midlane! Alt kunde takast i bruk mot ein so færlig mann. Og med til dette maktspelet høyrde med å gjere det uttrykt på N.S. sine møter.

15.9.92

Sigurd Lyngstad

Forat S. L. og andre som ennu måtte være i tvil om forskjellen på de to prestesønner – B. Dybwad Brochmann og Vidkun Quisling vises det til art. TO SLAGS MAKTLÆRE.

Da striden allerede i 1933 oppsto mellom NS og Samfunnspartiet, var det klart at det kunne se ut som om Quisling var den «praktiske» og «realpolitiske», fordi han bygget på og arbeidet ut fra nøkaktig det samme livsbillede som lå til grunn for alle de gamle partier. For de fleste kom det til å stå som en selvfølgelighet at Dybwad Brochmann var den livsfjerne drømmer og utopist, fordi han regner med at menneskene egentlig er gode, mens alle våre «motstandere» – NS, arbeiderpartiene og «borgerpartiene» – regnet med at menneskene er onde.

Resultatet var gitt på forhånd

Quisling brukte organisasjon og maktmidler av nøkaktig samme slags som sosialister, kommunister og alle de «borgerlige» statsentralister. Quislings maktlære var en videre utvikling av de andre partiets maktlære, altså læren om «pengemakt», «statsmakt», «våpenmakt», «viljelmakt», «organisasjonsmakt», etc. som de fundamentale og avgjørende makter i tilværelsen. Dybwad Brochmann derimot forkastet hele den overleverte og den tillærte maktlære og forkynnte troen på åndsmakten som den eneste objektive eksisterende og allmektige åndsfaktor. Det var derfor gitt på forhånd at Quisling i første omgang ville og måtte gå av med seieren. Både Høyre og Venstre, Bondepartiet og Kristelig Folkeparti, for ikke å snakke om arbeiderpartiene, praktiserte den samme maktlære og forberedte derved veien for Quisling. Og foreløbig kan det virkelig se ut som om nazismen skal seire gjennom nederlag, fordi alle som kaller seg nazismens motstandere selv praktiserer og bekjenner seg til nazismens maktlære, livsbillede og livskunst.

Først om 40 – 50 år

Til tross for at NS gikk tilbake

alle steder hvor Samfunnsliv og Dybwad Brochmanns foredrag gjorde Samfunnspartiets nye orientering kjent, seiret allikevel Quisling i første omgang, fordi han i likhet med Høyre og Venstre, bønder og arbeidere bygget på «det bestående» og var ivrig «sentralist». Statsmaktens utvikling og stabilisering var Quislings første og viktigste progr.post. Både Høyre og arb., stortingsbøndene og de «statskristne» støttet i virkeligheten Quisling da de i Stortinget enstemmig satte seg imot Dybwad Brochmanns gjentatte energiske forsøk på oppklaring, nyorientering og desentralisering. – Skulle Dybwad Brochmann hatt sjansje til å få Stortinget og samtiden med seg, måtte han enten ha levet i demokratiet morgen omkring 1814, eller han måtte ha ventet til proletarfilosofiens og statshedenskapets totale sammenbrudd, som vil komme omkring 1980–90-årene. På den tid vil Dybwad Brochmanns samfunnsleære komme til å avløse den 100 år gamle konservative marxisme, som i realiteten forlengst har overlevet seg selv.

Høyres utskjelser

Alle Dybwad Brochmanns forsøk på å bekjempe sentralveldet og embetsveldet i Norge møtte – paradoksal nok – den bitreste motstand hos Høyres representanter i Stortinget. – I forfallsperioder, når et folk er inne på nedgangsveien og kritikkøst biter på de mest sinnssvake ideer og villig går i de enkleste folkefeiler, er det de konservative elementer med samme og rike tradisjoner som skal utgjøre «bremser» på utviklingen. I slike perioder er det de «radikale» som representerer de nedbytende og de «konservative» de byggende krefter i samfunnet. Men det norske Høyre hadde forlengst sviktet sine tradisjoner. Det representerte ikke lenger en bedre opplyst overklasse, men en pengeklasse som ikke tenkte på annet

enn hvorledes de i øyeblikket skulle oppnå de størst mulige tallmessige overskudd i sine bøker. Derfor gikk Høyre inn for monopoler og sentraler, produksjonsinnkrenkning og prisstigning. – Det kan være nok å minne om Høyres raseri fordi Dybwad Brochmann angrep melkesentralen og henviste til rikets grunnlov av 1814. Høyre mente det var å kaste bort Stortingets tid! I den grad hadde det gamle Høyre under Hambros førerskap fullført sin vandring inn i det proletarfilosofiske mørke.

I Tysklands fotspor

Nå ser det omsider ut til at enkelte høyrefolk er begynt å gløtte på det ene øyet. Det er så smått begynt å gå opp for dem hva som ligger i begrepet desentralisasjon. Men trege, sovende og drømmende som alle høyrefolk er like overfor sosiologiens livsspørsmål vil de neppe bli halvferdige med sin diskusjon om sentralismen kontra desentralismen før både Høyre og hele Norges folk er definitivt innfanget i statsdiktaturets helvete. Ingen kan nemlig tjene to herrer. Hambros dualisme blir Høyres skjebne på samme måte og etter den samme oppskrift som også Tysklands Høyre selv forberede og nedkalte sin egen skjebne. Hele Tyskland måtte ende i nazismen – takket være stats sosialismen, høyresentralismen og statskapitalismen.

Quisling

seiret altså som såkalt «realpolitiker», fordi han var et ektefødt barn av tidsånden, mens Dybwad Brochmann og Samfunnspartiet tapte i første omgang, fordi de stod den rådende tidsånd imot, og fordi den nye livsorientering ikke kan bli aktuell og «positiv» for Høyres og arbeiderpartienes naive sentralisme har spilt så grundig fallitt at hele slekten kan oppfatte feiltakelsen. Utviklingen vil tvinge de store masser og deres ledere til å ta Samfunnspartiets nyorientering opp til ettersyn og prøvelse. Først da, når den store, autoriserte fantasi-verden og skinnvirkelighet har blottstillet seg selv så grundig at hele verden formår å begripe det, vil vi få ord på oss for å være «realpolitikere».

Vårt store håp

om at det lille Norge skulle kunne vekkes lettere og billigere til ettertanke enn den store, villfarne verden utenfor Norge, slo alt-

så feil. Det var bare et håp. Men det var dette håp som bar hele Samfunnspartiets deltakelse i «politikk». Da håpet brast i 1940 og Norges ansvarshavende sentralister rømte av landet, fordi de fryktet for konsekvensene av den sentralisme de selv hadde frembrakt, erklærte Dybwad Brochmann seg selv for en «død mann» i norsk politikk. Samfunnspartiet ble nedlagt, og Samfunnsliv ble innstillet. – Quisling hadde vunnet – takket være statshedningene i alle de gamle partier – og vi hadde definitivt tapt for denne gang. Nå forholder vi oss passive i politikken, fordi vi innsat på sentralistene må løpe linen ut. Denne gang har de klart å velte hele skylden over på Quisling og NS. Men vi tror ikke at det vil lykkes å «vaske seg selv ren» på lignende måte neste gang.

Vi kommer igjen når Hambros proletarfilosofiske Høyre og statscentralistene i arbeiderpartiene og statskirkens falske veiledere og djevledyrkere ligger under torven.

Omkring 1980–90 årene

kommer den store renessanse da det nye og samme livsbillede avløser den organiserte dårskap og villfarelse.

At Quisling kom til makten ble en tragedie for hele Norge og til stor forsinkelse for hele den nyskapende livserkjennelse. Men ingen kan legge en alen til sin egen vekst. Det norske folks åndelige nivå frembrakte både en Quisling og en Dybwad Brochmann. Men nordmennene i sin alminnelighet var ikke kommet lenger enn at Quisling ble oppfattet og foretrukket som «realisten» som regnet med «tingene som de er», mens Dybwad Brochmann ble forkastet som «utopisten».

Men etterslekten kommer til å reffe sitt valg i stikk motsatt retning av Stortingets avgjørelse i 1933 – 36.

Hamsun og krigstiden

En av landets kjendisadvokater sa for få år siden at også døde burde ha forsvarsadvokater. Det gjelder ikke minst de døde som var oldinger i 1940. Man minnes om det når man i Oslo-aviser i varme augustdager 1992 leser kronikker etc. om geniet Knut Hamsuns rolle i 1940, som om han skulle ha vært en råbarket landssviker. De av oss som var voksne nok til å huske realiteter, husker andre som det er mer grunn til å tildele minus-titler. Hvem svek mest i 1940? Tja, si det.

Victor Mogens var utenrikskronikør i NRK i 1930-årene. Han gjorde NRKs utenriksinfor-

masjon tydelig pro-nazistisk i Hitler-tid. Det samme gjaldt flere toneangivende, norske dagsavisere, som Tidens Tegn og Dagsposten.

Stortingets Presidentskap ba 13.06.1940 den norske kongen om å abdisere. Osv.

Det er ting vi sjelden hører noe om. Derimot synes det å ha blitt en fiksjon for noen å minne om at Knut Hamsun, som var 81 år gammel i 1940, hadde hatt tyske sympatier. De som har det med å huske det best, husker tilsynelatende mindre at Josef Stalin inngikk sovjetisk allianse med den nazistiske Hitler, som derfor fikk ryggen fri til aggre-

sjon mot vest, i første krigsfase. Slikt synes det ikke oppørturt å huske. Men at oldingen Hamsun hadde tyske sympatier, uten å skade noen med det, må man altså trekke frem om igjen og om igjen.

Kunne ikke H.M. Kongen få lov til å ære vår store dikter på Hamarøy, medio august 1992, uten at historieløse skulle falle Hamsun i ryggen?

Som antydnet overfor var det andre som sviktet, klarer enn oldingen i 1940, andre som da var i sin beste alder.

Svein Grodys, Ås
(Bjørnekroken 51, 1430 Ås)

